

Поради батькам першокласника

Батьки, чи готові ви до школи?

В дошкільному дитинстві відбувається інтенсивний розвиток усіх пізнавальних психічних процесів, які в подальшому виступають першоосновою готовності дитини до школи, і найбільша роль у цей період в розвитку та становленні дитини належить батькам. Саме вони мають забезпечити своєму малюку найбільш сприятливі умови для розвитку і серйозно «працювати» в цьому напрямку, якомога частіше спілкуючись з дитиною. Чим раніше починається така взаємодія батьків з дітьми, тим краще, але хочемо зазначити: ніколи не пізно почати таку батьківську «роботу».

Щодо питання підготовки дітей до навчання можна виділити один з його аспектів: **«Як можуть батьки допомогти дитині в підготовці до школи?»**

Окреслимо кілька конкретних порад, які хоча й не охоплять цього багатогранного питання, але все ж таки допоможуть дорослим.

1. Для дитини Ви — зразок мовлення, адже діти вчать мови, наслідуючи, слухаючи, спостерігаючи. Ваша дитина обов'язково буде говорити так, як Ви.
2. Дитина успішніше засвоює мову в той момент, коли дорослі слухають її, спілкуються з нею, розмовляють. Виявляйте готовність слухати. Якщо роль слухача Вас втомлює, якщо Ви поспішаєте, не забувайте: терпіння, виявлене Вами в дошкільний період, суттєво полегшить ваші проблеми в майбутньому.
3. Приділяйте дитині якомога більше часу. Саме в дошкільні роки закладаються основи впевненості в собі та успішного мовного спілкування поза сім'єю. Від ступеня раннього мовного розвитку залежатиме подальший процес росту дитини в школі.
4. Не забувайте, що мова та мовлення краще розвиваються в атмосфері спокою, безпеки та любові.
5. У кожної дитини свій темперамент, свої потреби, інтереси, симпатії та антипатії. Поважайте її неповторність.
6. Ставте для себе та для дитини реальні цілі. Ведіть і спрямовуйте її, але не підштовхуйте.
7. Забезпечуйте дитині широкі можливості користування кожним із 5 відчуттів: вона повинна бачити, слухати, торкати руками, куштувати на смак і відчувати різноманітні елементи навколишнього світу.

8. Допомагайте дитині розвивати дрібну моторику м'язів руки, аби їй було легше опанувати письмо. Для цього необхідно багато вирізати, малювати, зафарбовувати, будувати, складати невеликі за розміром деталі, зображення тощо.
9. Забезпечуйте всі можливості та умови для повноцінної гри дитини. Гра — це провідна її діяльність, це її робота. Л.С.Виготський зазначав: «Чим краще дитина грається, тим краще вона підготовлена до навчання в школі».
10. Допомагайте дитині осягнути склад числа. Немає необхідності, щоб дитина механічно могла лічити до 100 і більше. Нехай вона рахує до 10—20, але їй вкрай необхідно розуміти і знати, з яких чисел можна скласти 5, а з яких — 7 тощо. Це є основою понятійного розуміння основ арифметики, а не механічного запам'ятовування.
11. Працюйте з дитиною над розвитком її пам'яті, уваги, мислення. Для цього сьогодні пропонується багато ігор, головоломок, задач у малюнках, лабіринтів тощо в різних періодичних та інших виданнях для дітей.
12. Запровадьте для дитини вдома єдиний режим і дотримуйтеся його виконання обов'язково (всі члени родини).
13. Дитина повинна мати вдома певне доручення і відповідати за результат його виконання.
14. Необхідною умовою емоційно-вольового розвитку дитини є спільність вимог до неї з боку усіх членів родини.
15. Не завищуйте і не занижуйте самооцінку дитини. Оцінюйте її результати адекватно і доводьте це до її відома.

10 порад батькам першокласника

Вже залишається зовсім небагато часу перед новим етапом в житті вашої дитини, коли вона піде перший раз у перший клас. Від того, наскільки безболісно відбудеться цей перехід в нове життя, багато в чому залежатиме любов-нелюбов вашої дитини до школи, а відповідно, і її шкільні успіхи.

1. НЕ ПЕРЕВАНТАЖУЙТЕ НОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ.

За час, що залишився, жодних "хвостів" ви не підтянете. А якщо будете тиснути на дитину з читанням і рахунком, ви зможете викликати у неї негативні емоції з приводу школи. Звичайно, почитати трішки, порозв'язувати нескладні приклади можна, але все це повинно бути в ігровій, непримусовій формі. Крім того, дошкільникам доцільно по кілька разів читати одні й ті ж книжки. Вони, визнаючи "матеріал", прагнуть підказати розповідачеві, що буде далі, виправляють, якщо він допустив неточність. Це

виробляє в них активність, і тоді їм буде абсолютно нескладно вже на першому уроці висловити свою "дорослу" думку.

2. РОЗПОВІДАЙТЕ ПОЗИТИВНІ ІСТОРІЇ ЗІ СВОГО ШКІЛЬНОГО ЖИТТЯ.

Важливо сформуванати у майбутнього школяра позитивне ставлення до школи. Якщо дитина хоче вчитися і упевнена, що в школі цікаво, тоді неминучий стрес, пов'язаний з новими правилами і розпорядком дня, великою кількістю незнайомих людей, буде успішно здоланий. Для цього частіше розповідайте своїй дитині цікаві історії зі свого шкільного життя.

3. НЕ РОБІТЬ АКЦЕНТ НА ОЦІНКАХ.

Багато батьків припускаються грубої помилки, коли починають лякати: "Читай, а то двійки мені приноситимеш". Важливо акцентувати увагу дитини на процесі навчання (ти визнаєш багато нового, у тебе з'являться нові друзі, ти станеш розумним), а не на результаті та гарних оцінках, які взагалі краще не згадувати, тим більше що в першому класі їх не ставлять.

4. НЕ ЛЯКАЙТЕ ШКОЛОЮ.

Ні в якому разі не ведіть при дитині розмови, що у нього "закінчилося дитинство", не жаліть його: мовляв, бідненький, починаються трудові будні. Навіть жартома не лякайте школою. Не варто при дитині також обговорювати майбутні витрати, засмучуючись про дорожнечу форми або канцтоварів.

5. КУПУЙТЕ ШКІЛЬНЕ ПРИЛАДДЯ РАЗОМ З ДИТИНОЮ.

Купувати портфель і все приладдя для школи потрібно з дитиною, тоді вона виявляється залученою в процес підготовки до першого вересня. Нехай дитина сама вибере собі пенал, ручки, олівці і лінійки, зошити з барвистим малюнком на обкладинці. Прийшовши додому, не ховайте покупки в шафу - дайте їх дитині, аби вона звикла до нових для неї речей. Нехай збирає портфель, носить його по квартирі, розкладає на столі зошити і олівці, тоді прості вказівки вчителя: "Дістаньте червону ручку або зошит в лінійку" не викличуть у маляти труднощів: він чітко знатиме, де у нього що лежить.

6. ГРАЙТЕ В ШКОЛУ.

Хай всі іграшки вашої дитини підуть у перший клас, а найулюбленіша стане вчителем. У такій грі можна пояснити основні шкільні правила: як сидіти за партою, як відповідати на уроці, як проситися в туалет, що робити на перерві тощо.

7. ПОЧИНАЙТЕ ЖИТИ ПО НОВОМУ РОЗПОРЯДКУ ДНЯ.

За місяць до школи потрібно плавно підганяти режим дня до нового розпорядку. Старайтеся, аби дитина лягала спати не пізніше дев'ятої години вечора, вставала о 7-8 годині ранку. Дуже важливо сформуванати у дитини уявлення про те, що за чим потрібно робити вранці і ввечері. Для цього добре використовувати пробкову або пластмасову дошку на стіні, де можна прикріпити папірці, писати, малювати. Спочатку спробуйте наочно пояснити, що потрібно зробити перед сном: зібрати портфель, приготувати одяг (трусички, майку, шкарпетки), перевірити, чи чиста форма. Всі ці дії краще позначати малюнками: портфель, розкладені речі на стільці. Нехай дитина збирає свої дитячі книжки в портфель, складає одяг на стілець. За допомогою

малюнків можна змалювати і ранковий розпорядок: умиваємося, чистимо зуби, одягаємося, снідаємо, одягаємося в шкільну форму, чистимо взуття, виходимо з будинку. Все це допоможе маляті краще зрозуміти, як будеється його день.

8. ПОДРУЖІТЬ МАЛЯ З ГОДИННИКОМ.

Необхідний для школи навик - орієнтація в часі. Якщо ваше маля ще не розбирається, котра година, навчіть його цьому. Багатьом діткам легко орієнтуватися по електронному годиннику. Дитина повинна знати, що означає чверть години, півгодини, через годину. Повісьте в дитячій кімнаті великий годинник (будь-який, головне, аби дитина могла визначати по ньому час). Під час читання, гри або їжі можна поставити годинник на стіл і звернути увагу дитини на те, о котрій годині почалася дія і о котрій годині вона закінчилася.

9. БІЛЬШЕ КОМАНДНИХ ІГОР.

У школі є правила, які необхідно виконувати: сидіти за партою, вставати, коли дозволить вчитель, не кричати. Без розуміння цих елементарних законів дитині буде важко в 1-му класі. Аби розвинути у дитини уміння підкорятися і грати по правилах, використовуйте командні ігри. Завдяки ним дитина засвоїть, що є правила, які треба виконувати, і що від цього залежить результат. Ще один важливий урок, який дають маляті командні ігри, - це спокійне ставлення до програшу.

10. ТРЕНУЙТЕ УВАГУ І ПАМ'ЯТЬ, РОЗВИВАЙТЕ МИСЛЕННЯ.

Увага

1. Використовуйте дидактичні ігри з чіткими правилами.
2. Включайте дітей у виконання завдань за попередньо розробленим планом дій: створення будинків із конструктора, малюнки, орнаменти, аплікації, вироби, форми яких ви задаєте словесно або за допомогою схеми.
3. Тренуйте дітей у переказі розповідей, казок за схематичним планом, складеним вами.
4. Пропонуйте дітям: повторювати слова, цифри, речення, сказані вами; незакінчені фрази, які потрібно закінчити; запитання, на які необхідно відповісти.
5. Вчіть порівнювати, аналізувати зразок і результат своєї або чужої роботи, знаходити і виправляти помилки.
6. Частіше пропонуйте дітям, особливо з низьким показником розвитку уваги, вправи: у газеті, старій книзі на одній із сторінок закреслювати усі букви «а», намагаючись не пропускати їх. Завдання поступово можна ускладнити, попросивши дитину закреслити всі букви «а», обвести у кружечок усі букви «к», підкреслити всі букви «о».

Пам'ять

1. Пояснюючи дітям новий матеріал і повторюючи пройдений, поєднуйте словесне пояснення з наочністю або із зображенням тих предметів або явищ, про які йдеться, використовуйте малюнки, таблиці, схеми.
2. Для поліпшення процесу запам'ятовування розвивайте у дітей уміння:

аналізувати, виділяти у предметах зв'язки, ознаки, порівнювати предмети та явища між собою, знаходити в них подібності й відмінності; здійснювати узагальнення, поєднувати різні предмети за якимись загальними ознаками; класифікувати предмети та явища на основі узагальнення.

Мислення

1. Розширюйте кругозір дітей, їхні основні уявлення про природні, соціальні явища, нагромаджуйте в дітей знання і враження, обговорюючи з ними прочитані книжки, аналізуючи поведінку людей.
2. Після читання вголос казок, розповідей, просіть дітей переказати почуте, відповісти на запитання, поставити свої.
3. Розвивайте вміння будувати розповідь за картинкою, планом, темою; допомагайте робити висновки, міркування.
4. Заняття з малювання, ліплення, виготовлення різних виробів повинні не тільки ключати копіювання зразка і відпрацювання окремих графічних навичок, а й розвивати вміння планомірно досліджувати предмети, фантазувати, уявляти.
5. Включайте в заняття завдання на порівняння пари предметів або явищ, класифікацію, узагальнення різних предметів за загальними ознаками, знаходження «зайвого слова» або зображення, не пов'язаного загальною ознакою з іншими, складання цілого з частин.